

Hà Tĩnh đề nghị thẩm định hồ sơ trình UNESCO vinh danh Danh nhân Nguyễn Công Trứ

13:19 11/09/2026

UBND tỉnh Hà Tĩnh vừa có văn bản gửi Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị tổ chức thẩm định Hồ sơ khoa học trình UNESCO cùng kỷ niệm 250 năm ngày sinh của Danh nhân Nguyễn Công Trứ (1778 - 2028).

Hoàn thiện nguồn tư liệu khoa học

Thực hiện chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ tại Văn bản số 642/VPCP-KGVX ngày 19/1/2026, UBND tỉnh Hà Tĩnh đã chủ trì, phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch cùng các cơ quan liên quan xây dựng hồ sơ khoa học này.



Đền thờ Uy viễn Tướng công Nguyễn Công Trứ tại Khu di tích Nguyễn Công Trứ ở xã Nghi Xuân

Trong quá trình triển khai, tỉnh Hà Tĩnh đã phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chuyên môn, địa phương, các nhà khoa học và chuyên gia đầu ngành để sưu tầm tư liệu, khảo sát thực tế, xây dựng hệ thống chuyên đề chuyên sâu và hoàn thiện nội dung.

Hồ sơ được xây dựng dựa trên việc nghiên cứu, đối chiếu nghiêm túc giữa chính sử, tư liệu lưu trữ quốc gia với các công trình nghiên cứu uy tín trong và ngoài nước. Qua đó, làm nổi bật trọn vẹn cuộc đời, sự nghiệp, những đóng góp đặc biệt và tầm ảnh hưởng sâu rộng của Nguyễn Công Trứ.

Khẳng định tầm vóc danh nhân vĩ đại thế kỷ XIX

Nguyễn Công Trứ (1778 - 1858), quê tại làng Uy Viễn, nay thuộc xã Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh. Ông là một trong những nhân vật kiệt xuất nhất của lịch sử và văn hóa Việt Nam thế kỷ XIX, để lại dấu ấn sâu đậm trên nhiều lĩnh vực từ kinh tế - xã hội, chính trị, quân sự đến văn học, nghệ thuật và giáo dục.



Nguyễn Công Trứ (1778-1858), quê làng Uy Viễn, nay thuộc xã Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh, là danh nhân tiêu biểu của lịch sử và văn hóa Việt Nam thế kỷ XIX

Hồ sơ trình UNESCO tập trung làm rõ 3 giá trị cốt lõi từ di sản của ông gồm: thứ nhất là tầm nhìn vượt thời gian của vị Doanh điền sứ: Ông có công lớn trong việc khai hoang, trị thủy, lập làng và phát triển kinh tế vùng ven biển. Những công trình gắn liền với việc hình thành huyện Tiền Hải (tỉnh Thái Bình) và huyện Kim Sơn (tỉnh Ninh Bình) là minh chứng lịch sử rõ nét. Những bài học về quản trị cộng đồng, phát triển sinh kế bền vững và thích ứng với tự nhiên của ông vẫn còn nguyên giá trị thực tiễn đối với thế giới đương đại trước thách thức biến đổi khí hậu.

Thứ 2 là đóng góp di sản văn hóa phi vật thể: Nguyễn Công Trứ là một tác gia có phong cách độc đáo, người có công hoàn thiện thể hát nói - cốt lõi của nghệ thuật Ca trù (di sản đã được UNESCO ghi danh năm 2009). Hồ sơ nhấn mạnh mối liên hệ chặt chẽ này, định hướng việc bảo tồn di sản Nguyễn Công Trứ gắn liền với nhiệm vụ truyền dạy, phát huy nghệ thuật Ca trù trong cộng đồng.



Phát huy di sản Nguyễn Công Trứ được đặt trong mối liên hệ với bảo tồn, phát huy di sản văn hóa phi vật thể Ca trù

Thứ 3 là tư tưởng nhân văn và trách nhiệm xã hội: Quan niệm của ông về giáo dục, nhân cách sống và tinh thần cống hiến vì dân vì nước đã vượt ra khỏi phạm vi quê hương Hà Tĩnh. Sức lan tỏa này được minh chứng cụ thể qua các tài liệu, công trình nghiên cứu và giảng dạy tại nhiều cơ sở học thuật trong và ngoài nước.

Hướng tới mục tiêu vinh danh quốc tế

Sau khi hoàn thiện dự thảo qua các vòng tham vấn, UBND tỉnh Hà Tĩnh đã kiến nghị Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức thẩm định. Trên cơ sở đó, Bộ sẽ hướng dẫn địa phương tiếp tục chỉnh sửa, bổ sung nhằm bảo đảm chất lượng hồ sơ cao nhất, đáp ứng đầy đủ các tiêu chí và quy định nghiêm ngặt của UNESCO.



Nhà bia đá - nơi ghi tóm tắt cuộc đời, công lao và sự nghiệp của Nguyễn Công Trứ tại Khu di tích Nguyễn Công Trứ ở xã Nghi Xuân

Việc đề nghị UNESCO cùng kỷ niệm 250 năm ngày sinh Nguyễn Công Trứ không chỉ là sự tri ân một bậc tiền nhân, mà còn là cơ hội lan tỏa các giá trị văn hóa, giáo dục và tinh thần sáng tạo của Việt Nam ra thế giới, đồng thời đúc kết những bài học quý báu cho sự phát triển bền vững hôm nay.

Khánh Trình